

# АСПЕКТИ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ ХІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
27 ТРАВНЯ 2024 Р.



**УДК 330(063)  
А90**

*Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного  
університету садівництва (протокол № 6 від 21.05.2024 року)*

**Редакційна колегія:**

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);  
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);  
Paweł Kaczmarczyk – PhD, the Dean of the Faculty of Social Sciences the Mazovian Academy in Plock, Poland;  
Vitalii Rybchak – Associate Professor, Ignacy Mościcki University of Applied Sciences in Ciechanów, faculty of Engineering and Economics, department of Economics and Management, Poland  
М.І. Мальований – доктор економічних наук;  
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;  
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;  
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;  
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;  
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;  
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,  
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

**А90**     **Аспекти** стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин, матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції. 27 травня 2024 р. Умань : 2024. 235с.

**ISBN 978-966-304-263-3**

Збірник містить доповіді викладачів та вчених, які були розглянуті на XIX Міжнародній науково-практичній конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки», що відбулася 27 травня 2024 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Розраховано на аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

**УДК 330(063)**

**ISBN 978-966-304-263-3**

**©Уманський національний  
університет садівництва, 2024**

### СЕКЦІЯ 3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

<i>Paweł Kaczmarczyk. The polish ICT sector expenditures on research and development. Data analysis for the period 2015-2022</i>	95
<i>Бабій М.М. Виклики воєнного часу перед елеваторним господарством України</i>	96
<i>Гузар Б.С., Бондаренко В.С. Інвестиційна стратегія розвитку аграрного сектору України в післявоєнний період</i>	99
<i>Гаркуша Ю.О. Державне фінансування розвитку вітчизняних підприємств в сучасних умовах</i>	102
<i>Грабек Я.А. Українсько-європейська торгівлі м'ясом та м'ясопродуктами</i>	104
<i>Грама А.В. Адаптація логістичної складової системи розподілу продукції українських товаровиробників до реалей воєнного стану</i>	107
<i>Гузар Б.С., Кісільов І.І. Сучасний стан фінансової стійкості підприємств аграрного бізнесу України та шляхи її підвищення</i>	109
<i>Yevtushenko N., Tereshchuk S. Foreign investments and their role in the restored economy of Ukraine</i>	112
<i>Карась О. Спліт-скрін: взаємозв'язок соціальних та економічних вимірів у концепції сталого розвитку</i>	114
<i>Кучерук В.Ю. The concept of industry 5.0 as the further development of information technologies</i>	116
<i>Матузка. А.С. Роль соціальних інновацій у сталому економічному становищі</i>	118
<i>Mogylnytska O. Social planning as a component of social management</i>	120
<i>Мудрак Р.П. Соціальна сталість аграрного виробництва</i>	122
<i>Пенькова О.Г. Оцінки перспектив нарощування обсягу виробництва олійних і зернових культур в Україні</i>	123
<i>Прус Д.А. Застосування хмарних технологій в діяльності територіальних громад</i>	126
<i>Ревуцька А.О. Соціальні та економічні аспекти сталого розвитку України в умовах війни</i>	128
<i>Рябокучма В.С., Штельмах О.В. Суть поняття економічної безпеки</i>	130
<i>Смолій Л.В. Пріоритети та виклики сталого розвитку аграрного сектору</i>	132
<i>Тимчук С.В. Соціальне підприємництво в туристичному секторі: інноваційні моделі, виклики та перспективи</i>	134
<i>Харенко А.О. Окремі аспекти формування позитивного корпоративного іміджу суб'єктів аграрного бізнесу в сучасних умовах</i>	136
<i>Чернега І.І., Панахно Р.В. Основи формування поняття соціального підприємництва</i>	138
<i>Швець О.А. Вплив воєнних дій в Україні на рівень та спрямованість конкурентної боротьби між аграрними</i>	140

умовах широкомасштабної військової агресії росії більша частина людських, технічних, організаційних та фінансових ресурсів спрямовані на забезпечення виживання української нації та її держави. Це означає, що до моменту закінчення російсько-української війни не варто очікувати на особливі зрушення щодо вирішення проблеми соціальної сталості аграрного виробництва.

Ключовою проблемою функціонування малих форм агробізнесу та підтримки соціальної інфраструктури сільських територій є дефіцит фінансових ресурсів. В даному контексті надзвичайно важливим джерелом грошей є грантові кошти міжнародних партнерів України. Для ширшого залучення сільських громад до участі в грантових конкурсах необхідно проводити від-повідні заходи популяризації, роз'яснення, надання організаційної та методичної допомоги у розробці та поданні заявок на конкурс, формуванні звітності у разі перемоги та освоєнні грантових коштів тощо.

#### **Список використаних джерел**

1. Мудрак Р.П., Лагодієнко В.В., Демченко О.В. Проблеми реалізації концепції сталого розвитку в аграрному секторі економіки України. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 3. С. 204-213. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-3-28>

2. Населення (1990-2021) [Електронний ресурс]. URL: [https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/ds/nas\\_rik/nas\\_90-2021.xlsx](https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/ds/nas_rik/nas_90-2021.xlsx)

## **ОЦІНКИ ПЕРСПЕКТИВ НАРОЩУВАННЯ ОБСЯГУ ВИРОБНИЦТВА ОЛІЙНИХ І ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ**

**Пенькова О.Г., д.е.н., професор  
Уманський національний університет садівництва**

Перед початком повномасштабного вторгнення рф Україна нарощувала як обсяги виробництва, так і експорту зерна та продуктів його переробки. Цього вдалося досягти шляхом якісних змін, що позитивно вплинули на підвищення врожайності, а саме – використання більш якісного насіння, поліпшення методів внесення добрив і ширше застосування сучасної сільськогосподарської техніки. Подальші тенденції розвитку цієї сфери визначатимуться, насамперед, перебігом і тривалістю війни та її результатами.

Перспективи нарощування обсягу виробництва зернових і олійних культур в Україні значною мірою визначатимуться наявністю і станом посівних площ. У випадку відновлення територіальної цілісності країни найближчим часом швидко ввести деокуповані території у господарський обіг не вдасться через проблему забруднення мінами та нерозірваними боєприпасами. Такі оцінки відображено у прогнозі фахівців Київської школи

економіки, які прогнозують в 2033 році розмір посівних площ під олійними і зерновими культурами в 23122 тис.га (рис. 1).

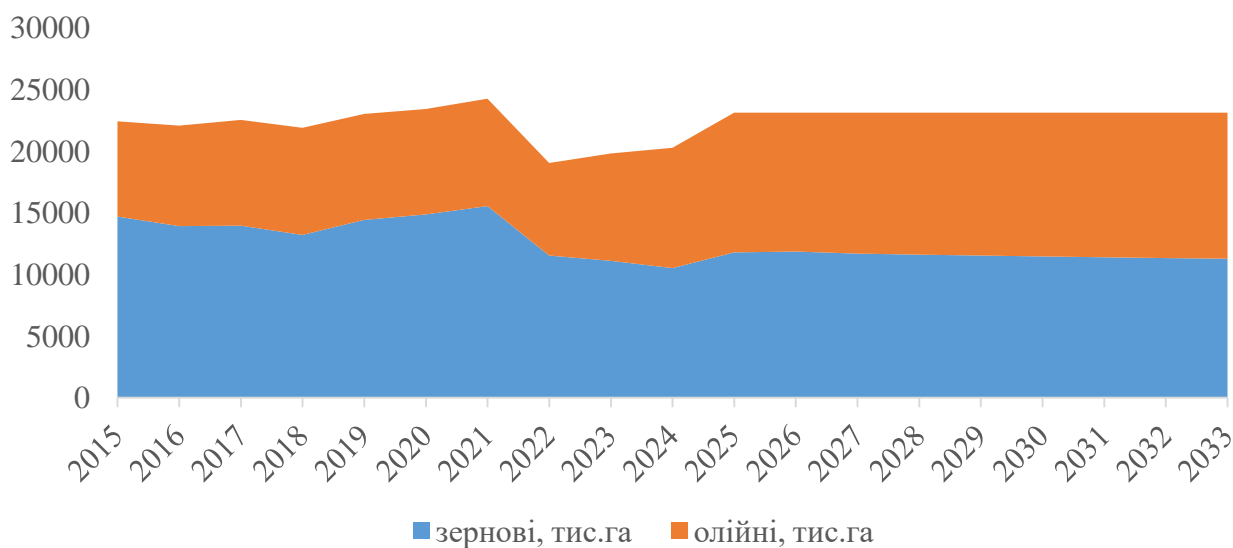


Рис. 1. Спостережувані та прогнозовані площі збирання зернових та олійних культур, тис. га

Джерело: складено за даними [1]

За сценарієм затяжної війни посівні площі зменшуватимуться. Такий розвиток подій відображено у сільськогосподарському прогнозі Міністерства сільського господарства США до 2033 року, оприлюдненому у лютому 2024 р. (рис.2).

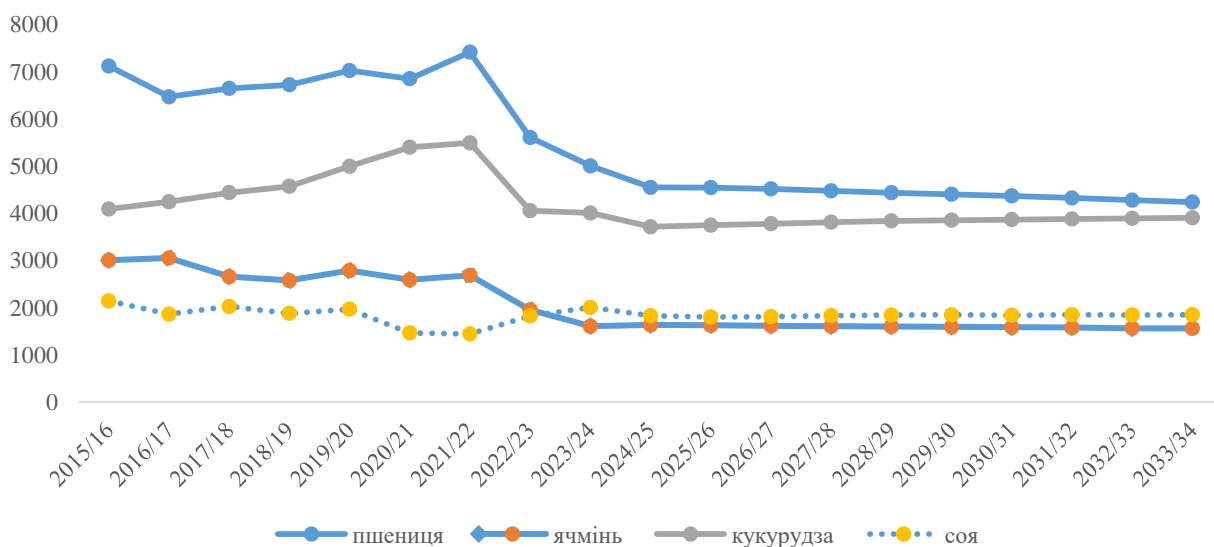


Рис. 2. Прогноз посівних площ основних зернових та олійних культур України, тис. га

Джерело: складено за даними [2]

Іншим фактором впливу на перспективи збільшення обсягу виробництва зернових і олійних культур в Україні є попит на світовому ринку та цінові тренди. Попри неістотні флуктуації цін на короткострокових проміжках часу, більшість експертів прогнозує у середньо- та

довгострокових періодах загальне збільшення обсягів світового споживання продовольства та висхідну цінову динаміку внаслідок зростання кількості споживачів (населення планети) і кліматичних змін.

Забезпечення конкурентоспроможності на світових ринках продуктів олійних і зернових культур українськими постачальниками шляхом утворення цінової переваги внаслідок нижчих витрат виробництва можливо лише в короткостроковому періоді. За умови затяжної війни значна частина експортної ренти залишатиметься в трейдерів, що негативно позначатиметься на доходах аграріїв та їх планах щодо нарощування обсягів виробництва. Також існує загроза, що внаслідок тривалих обмежень логістики постачань провідні країни-імпортери звернуться до інших постачальників, знизять споживання товарів, вироблених Україною, або збільшать власне внутрішнє виробництво. Саме такий сценарій розглядається у прогнозі Міністерства сільського господарства США (рис. 3).

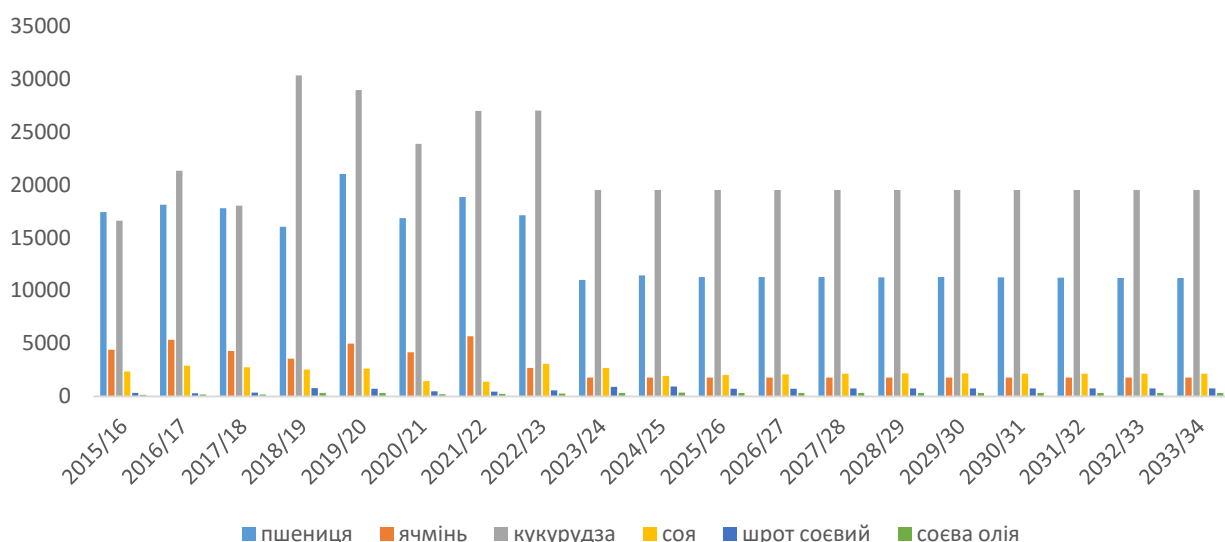


Рис. 3. Прогноз експорту українських продуктів зернових та олійних культур, млн т.

Джерело: складено за даними [2]

За умови швидкого припинення війни та прискорення руху України на шляху до набуття статусу повноправного члена ЄС, цінова перевага у середньостроковій перспективі також мінімізується. Отже можна констатувати, що на подальше нарощування обсягів виробництва українських продуктів олійних і зернових культур визначатиметься переважно політичними факторами, але досягнення показників 2021 року в середньостроковій перспективі не прогнозується.

#### Список використаних джерел:

1. Bogonos, M. et al. (2024). Agricultural Outlook Ukraine 2024-2033. Report-summary. KSE. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/UA-Outlook-2024-2033-Report-1.pdf>
2. USDA. Economic Research Service. International Baseline Data. URL: <https://www.ers.usda.gov/data-products/international-baseline-data/international-baseline-data/>